

Wet Modernisering regels beroepsonderwijs, educatie en vsv Caribisch Nederland

Samenvatting internetconsultatie

Het wetsvoorstel is van 20 december 2023 tot en met 10 maart 2024 voorgelegd voor openbare internetconsultatie. Er zijn in totaal zes reacties ontvangen, waarvan vier openbaar gepubliceerd zijn op de website. De andere twee hebben hun reactie buiten de website om per e-mail verstuurd. Die reacties zijn alsnog meegenomen in de verwerking van het commentaar.

Alle respondenten onderschrijven ten algemene het belang van dit wetsvoorstel. Zij zien dit wetsvoorstel als een belangrijke stap richting gelijkwaardigheid ten opzichte van Europees Nederland. Daarnaast juichen zij het toekomstige vsv-beleid toe waarbij meer aandacht komt voor het voorkomen van vsv. Wel zijn er zorgen geuit over de intrekking van de SKJ-wet. Eén van de zorgen ziet toe op het voortbestaan van afzonderlijke SKJ-organisaties die momenteel taken in het kader van de SKJ-wet vervullen. In reactie hierop moet worden benadrukt dat de huidige SKJ-wet geen enkele organisatie bij naam en toenaam benoemt. Zo bepaalt de SKJ-wet alleen dat er een uitvoeringsinstantie moet zijn die sociale kanstrajecten en daarmee samenhangende begeleiding aanbiedt. Die wet bepaalt echter niet welke organisatie dat moet zijn. Ook in het onderhavig wetsvoorstel wordt geen instantie bij naam en toenaam genoemd. Op basis van het eilandelijk plan over vsv kan de contactschool in overleg met de in artikel 8.7.6, tweede lid, onderdeel b, bedoelde partijen van geval tot geval bekijken welke organisatie wordt betrokken bij de uitvoering van het eilandelijk plan en de regering laat die vrijheid aan de betreffende partijen.

Dit zou er dus toe kunnen leiden dat de huidige SKJ-organisaties een rol blijven behouden. Op deze manier bestaat er op eilanden veel ruimte voor eigen keuzes en maatregelen die inspelen op de specifieke eilandelijke situatie en behoeften. Zo beschouwd is er op dit vlak geen verschil tussen het huidige en toekomstige wettelijk kader.

Daarnaast is ook een opmerking geplaatst over de bekostigingssystematiek van de vsv-middelen op de BES-eilanden. Eén van de respondenten geeft aan dat de onduidelijkheid over de bekostiging van de vsv-programma's tot onzekerheden leidt over de uitvoering van het programma. De regering erkent dat er onduidelijkheden bestaan over de bekostigingssystematiek van de vsv-middelen. Echter, het in Europees Nederland gehanteerde berekeningsmodel is niet één op één toepasbaar op de BES-eilanden. Momenteel wordt in samenwerking met het CBS een afwijkend berekeningsmodel gemaakt dat recht doet aan de situatie op de BES-eilanden.

Verder is de vraag gesteld waarom de coördinerende rol voor het voorkomen en zoveel mogelijk ongedaan maken van vsv bij de contactschool ligt. Hierbij merkt de regering op dat het vsv-beleid vooral gericht is op preventie. Juist omdat scholen het meeste zicht hebben op potentiële uitvallers, en het openbaar lichaam momenteel nog een flinke slag moet maken om hun wettelijke taken ten aanzien van registratie, doorverwijzing en monitoring op orde te brengen, is het op dit moment het meest logisch om deze coördinerende taak bij een school te beleggen. Het bestuurscollege van ieder openbaar lichaam is wel een belangrijke ketenpartner voor het voorkomen en bestrijden van voortijdig schoolverlaten. Met name omdat het bestuurscollege over alle verzuimgegevens beschikt. Die databank met verzuimgegevens is van belang voor het maken van vsv-beleid voor alle jongeren tot 25 jaar oud op het eiland.

Ook zijn er enkele opmerkingen geplaatst over de generieke kwalificatie-onderdelen en kwalificatiedossiers. Deze opmerkingen worden hieronder achtereenvolgens besproken. Om te beginnen is de vraag gesteld welke gevolgen dit wetsvoorstel heeft voor de compensatieregeling die op basis van het Examen- en kwalificatiebesluit WEB geldt voor de generieke vakken Nederlands, Engels en rekenen. De regering merkt hierbij in de eerste plaats op dat de uitslagbepaling voor het examen en bijbehorende compensatieregeling niet wordt geregeld met dit wetsvoorstel. Wel wordt in de memorie van toelichting geschetst dat het op dit moment niet mogelijk is om de Nederlandse taal volgens de referentieniveaus voorwaardelijk te maken is voor diplomering zoals thans wel geregeld is in het Examen- en kwalificatiebesluit WEB. Dat betekent dat de compensatieregeling enkel ziet op Engels en rekenen. Het oogmerk is om in die lagere regelgeving, namelijk in het Examen- en kwalificatiebesluit WEB een afwijkende bepaling voor toepassing van de uitslagbepaling in een openbaar lichaam te formuleren. Daarnaast wordt door een andere respondent aangegeven dat de Nederlandse taal van belang is om de studenten meer kans op een baan buiten het eiland zelf te geven en om gebruik te kunnen maken van

Nederlandstalig lesmateriaal. De regering erkent dit belang, maar constateert tevens dat voor de meeste studenten in Caribisch Nederland een andere benadering meer passend is zoals hierboven uiteengezet. Dit laat onverlet dat binnen een bepaalde beroepsopleiding meer nadruk op de Nederlandse taal kan worden gelegd. Die vrijheid is er binnen het onderwijssysteem. Ook heeft één van de respondenten aangegeven dat de generieke kwalificatie-eis(vak) rekenen enorm talig is. De regering merkt hierbij op dat rekenen een instellingsexamen is. Dit betekent dat een mbo-instelling zoals in Bonaire eigenstandig, en eventueel met behulp van bijvoorbeeld de MBO Raad, een andere mbo-instelling of een exameninstelling, rekenexamens kan ontwikkelen die aansluiten bij de context van de BES-eilanden. Zodoende kan de taligheid van het examenonderdeel worden verlegd naar het rekenkundig inzicht van de student.

Voor wat betreft de kwalificatiedossiers geeft een respondent aan dat een mbo-instelling in een openbaar lichaam op grond van de WEB BES momenteel de keuze heeft om al dan niet mee te gaan in een nieuw kwalificatiedossier wanneer er door middel van wettelijke beroepsvereisten aanvullende eisen worden gesteld die op het eiland onhaalbaar zijn. Een voorbeeld hiervan is – aldus de respondent – de taaleis die geldt voor het kwalificatiedossier Kinderopvang, waarbij de Nederlandse taal op 3F niveau een beroepsvereiste is. De respondent verzoekt de regering om hiermee rekening te houden. In reactie hierop wordt opgemerkt dat een wettelijk beroepsvereiste in een kwalificatiedossier altijd berust op en een gevolg is van wet- en regelgeving. Dat betekent dat interdepartementale bewustwording van belang is. Ieder ministerie of ander bestuursorgaan dat wettelijke beroepsvereisten stelt die onderdeel zijn van een kwalificatiedossier moet zich vooraf de vraag stellen of dat beroepsvereiste in dezelfde vorm of mate voor de openbare lichamen kan worden gesteld. Dit in verband met de doorwerking van een dergelijke eis in het mbo, ook in Caribisch Nederland. Daarnaast is het van belang dat bij de vaststelling van de kwalificatiedossiers oog is voor de eilandelijke context. Dit betekent dat ook in het werkproces van de SBB goed gekeken moet worden naar de toepasselijkheid van de vereisten op de BES-eilanden.

Tot slot wijst een respondent erop dat de scholen in Sint Eustatius en Saba door de regels voor het voortgezet onderwijs daar meer in een keurslijf zitten dan het mbo op Bonaire. Vooral als het gaat om het onderwijsaanbod en de erkenning van leerbedrijven. Dit wetsvoorstel heeft slechts betrekking op het voortgezet onderwijs als het gaat om de erkenning van leerbedrijven (artikel 2.105 WVO 2020) en het stroomlijnen van de aanpak van het voorkomen en bestrijden van voortijdig schoolverlaten. Ook de leerbedrijven in het kader van voortgezet onderwijs dat in Sint Eustatius en Saba wordt aangeboden, moeten erkend zijn door ROA CN om leerlingen te mogen ontvangen in het kader van hun stage.